

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Pc/15/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820201511
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2020:8820201511.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v právnej veci navrhovateľky: X.. E. D., R.. XX.XX.XXXX, T. D. K. A. XX proti odporcovi: K. D., R.. XX.XX.XXXX, T. D. K. A. XX, zastúpený Ľ. D., R.. XX.XX.XXXX, T. D. K. A. XX, o zníženie výživného na plnoleté dieťa, t a k t o

rozhodol:

Návrh navrhovateľky na zníženie výživného zamietla.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom proti odporcovi domáhala vydania rozsudku, ktorým by súd zmenil výšku výživného určenú rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 6P/181/2019 zo dňa 07.11.2019 a to tak, že matka je povinná platiť synovi K. D., R.. XX.XX.XXXX, bytom K. A. XX, výživné v sume 100 eur mesačne počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do dvadsiateho dňa v mesiaci vopred do rúk syna.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 6P/181/2019 zo dňa 07.11.2019, bolo jej manželstvo s odporcom rozvedené a týmto rozsudkom bol jej syn zverený do osobnej starostlivosti otca a bola zaviazaná platiť výživné v sume 150 eur mesačne. Súd pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti vychádzal z príjmu, ktorý predstavoval v čase rozhodovania súdu sumu 600 eur mesačne. Medzičasom jej maloletý syn nadobudol plnoletosťou, a to dňa 26.2.2020. V dôsledku presťahovania sa do prenájmu, za ktorý platí 140 eur sa jej náklady na živobytie zvýšili a nie je schopná uhradzovať celú sumu tak, ako o tom bolo rozhodnuté vyššie spomenutým rozsudkom. Zároveň nemá možnosť bývať vo svojom dome v K. A. I.. Č.. XX, z dôvodu, že jej bývalý manžel Ľ.B. D. ju nechce vôbec pustiť na nehnuteľnosť, ktorá je v jej vlastníctve. Z dôvodu, že od poslednej úpravy výživného došlo k zásadnej zmene pomerov žiada o zníženie vyživovacej povinnosti na sumu 100 eur mesačne.

3. Odporca s návrhom navrhovateľky nesúhlasil a žiadal ho zamietnuť.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s vyžiadanými a účastníkmi predloženými listinnými dôkazmi, a to zmluvou o prenájme bytu z 1.6.2020, vyjadrením odporcu doručeným súdu 28.8.2020 s prílohami, a to listom z Prvej stavebnej sporiteľne a.s. z 17.10.2019 adresovaným odporcovi, výpisom z účtu v Prvej stavebnej sporiteľni za rok 2015, dohodou o skončení pracovného pomeru z 24.5.2019, komunikáciou a screenshotom z internetového portálu, potvrdením o podanom trestnom oznámení z 19.6.2000 a z 10.10.2015, zmluvou o pôžičke z 18.12.2012, žiadosťou o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy z 8.2.2016, potvrdením OO PZ Slovenská Kajňa z 29.5.2020, potvrdením OO PZ Slovenská Kajňa o oznámení priestupku z 24.11.2019, potvrdením OO PZ Slovenská Kajňa z 30.1.2020, potvrdením OO PZ Slovenská Kajňa z 16.2.2020, potvrdením OO PZ Slovenská Kajňa o podanom trestnom oznámení

z 1.3.2020, potvrdením OO PZ Slovenská Kajňa z 31.7.2019, potvrdením OO PZ Slovenská Kajňa z 4.8.2020, potvrdením OO PZ Slovenská Kajňa z 1.3.2020, poštovými poukazmi z 15.6.2020 a 24.6.2020, vyjadrením navrhovateľky z 24.8.2020, výpisom z účtu v mBank za júl 2020, príjmovými pokladničnými dokladmi z 2.6.2020, z 1.7.2020, z 3.8.2020, poštovými poukazmi z 17.8.2020 č. 88 a 89 a z 15.7.2020 č. 56, z 15.6.2020 č. 38, z 17.7.2020 č. 87, detailom pohybu na účte z 5.6.2020 a poštovými poukazmi z 15.6.2020 č. 38 a z 24.6.2020 č. 57, čestným prehlásením z 20.8.2020, pokladničnými dokladmi, potvrdenkou, navrhovateľkou predloženými pokladničnými dokladmi o nákupoch tovaru, potvrdenkou č. 6386538 z 16.6.2020, faktúrou spoločnosti EMI- Sabinov s.r.o. spolu s potvrdením o zaplatení dobierky z 22.7.2020. Ďalej súd oboznámil odpovede na lustrácie v bankách v bankách týkajúce sa účastníkov konania, odpovede na lustrácie v registri Sociálnej poisťovne účastníkov konania, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou z 17.8.2020, správou Sociálnej poisťovne, pobočka Vranov nad Topľou zo dňa 18.8.2020, správou OR PZ, Okresný dopravný inšpektorát Vranov nad Topľou zo dňa 20.8.2020, pripojený spis tunajšieho súdu sp.zn. 6P/181/2019 a z neho rozsudok č.k. 6P/181/2019-68 zo dňa 7.11.2019 a vykonal výsluch účastníkov konania, na základe čoho zistil tento skutkový stav:

5. Zo zmluvy o prenájme bytu zo dňa 01.06.2020 súd zistil, že navrhovateľka uzatvorila ako nájomca zmluvu o prenájme bytu s prenajímateľkou A. D., predmetom ktorej bol nájom bytu č.XX, na ulici A. XX, H. na dobu od 01.06.2020 do 31.12.2020. V zmluve sa zaviazala uhrádzať prenajímateľke sumu 140 eur mesačne.

6. Z odpovede na lustráciu v bankách súd zistil, že navrhovateľka má účet vedený v K. I..O. s disponibilným zostatkom k 12.8.2020 v sume 558,49 eur a odporca má účet vedený I. I. O..I., s účtovným zostatkom k 13.8.2020 v sume 569,09 eur.

7. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni súd zistil, že odporca nie je evidovaný v Sociálnej poisťovni. Navrhovateľka je vedená v období od 1.7.2019 ako zamestnanec Obce I. J. s vymeriavacím základom za mesiace júla 2019 až jún 2020 pohybujúcim sa od 856 eur do 1106 eur. V júni 2020 predstavoval vymeriavací základ navrhovateľky sumu 941,50 eur.

8. Zo správy ÚPSVaR vo Vranove nad Topľou zo dňa 17.08.2020 vyplýva, že navrhovateľka nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, vyradená bola dňa 01.07.2019 z dôvodu vzniku pracovného pomeru, nepoberá žiadne dávky a príspevky. Odporca nie je a nikdy nebol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberá žiadne dávky a príspevky poskytované úradom.

9. Zástupca odporcu v podaní zo dňa 28.08.2020 uviedol, že nesúhlasí s návrhom navrhovateľky, ktorá len zneužíva všeobecnú situáciu a klame. Zástupca odporcu ďalej uviedol, že navrhovateľka sa nestarala o synov, život s ňou bol len klamstvo, podvody, divadlo a nevera z jej strany. V podaní ďalej uviedol, že navrhovateľka okradla vlastného syna K. o stavebné sporenie a životnú poisťku, ktoré mal dostať k 18 rokom. Nesúhlasil s tvrdením ohľadne bývania navrhovateľky a uviedol, že predložila fiktívnu zmluvu o prenájme bytu, pretože sa zdržiava na adrese Š. B. Č.. XX, v I. J., túto adresu uviedla aj na šekoch, keď ešte platila výživné. Potvrdenie z Obecného úradu nevie predložiť, pretože navrhovateľka je zamestnancom obecného úradu a k tomu bytu jej pomohlo vedenie obce. Ráno v čase cca 7.45 h. vychádza z bytovky, na bicykli a ide do práce. Odporca uviedol, že ju videl vychádzať z bytovky na bicykli a ísť do práce ako aj sa vracieť späť. V sobotu ráno nakupuje v potravinách Jednota v I. J. a ide smerom k bytovke. Bývala aj u svojho otca, na adrese I. J. XXX. K zmluve o nájme bytu uviedol odporca, že keď navrhovateľke zomrela mama, v roku 2001, navrhovateľka akože sa vzdala dedičstva v prospech sestry, ktorá akože jej teraz prenajíma byt. Vtedy to bola suma cca 100.000,-Sk. Bola to polovica hodnoty bytu, ktorý si jej sestra vtedy kúpila. Teraz ma takýto byt hodnotu minimálne 60.000,- eur, polovica 30.000,-eur Takže pri nájme 140,-eur má navrhovateľka predplatených cca 214 mesiacov, cca 17 rokov. Odporca v podaní ďalej uviedol, že navrhovateľka na Vianoce 2012 utiekla z domu a on sa musel postarať o darčeky a Vianoce. Navrhovateľka dala výplatu sestre, ešte s ňou išla do poštovej banky, kde zobrala úver pre sestru Danu (ktorá samozrejme úver nesplatila a prišiel exekučný príkaz na splatenie úveru) k tomu ešte išla vybrať 300,-eur s našich úspor a dala sestre. Zástupca odporcu v podaní ďalej rozviedol vzťah navrhovateľky k jej synom, jej úteky z domu ako aj skutočnosť, kedy a za akých podmienok jej povolil sa vrátiť. Posledný rok v spoločnej domácnosti a hlavne posledné dva mesiace, jún a júl 2019, podľa zástupcu odporcu navrhovateľku vôbec doma poriadne nevideli. Ráno odišla a večer prišla, už nepracovala a v máji 2019 dala výpoveď v práci. Pritom sa už stretávala s menovaným milencom asi polroka a domov chodila pod vplyvom alkoholu, bola agresívna, vyhadzovala ich z domu, provokovala a

vyvolávala konflikty a hádky, ktoré vyúsťovali do bitky z jej strany. Keď bola doma, prespala celý víkend, nestarala sa o domácnosť, provokovala ich a vyvrcholilo to rozbíjaním zariadenia domu. Po rozvoде sa chodila vyhrážať nielen navrhovateľka ale aj jej rodina. Zástupca odporcu ďalej uviedol, že navrhovateľka neplatila výživné na syna od úteku z domu až do rozvođu v novembri 2019. Potom platila výživné do februára 2020, v júni bolo na ňu podané trestné oznámenie. Zástupca odporcu ďalej uviedol, že navrhovateľka jeho ako aj ich deti nechala odpojiť od elektrickej energie, boli na ňu podané rôzne trestné oznámenia za fyzické napadnutia zástupcu odporcu a syna A., obťažovanie, neplatenie výživného, odpojenie odberu elektrickej energie a obťažovanie. Počas manželstva podľa zástupcu odporcu ich navrhovateľka fyzicky napádala a vyhadzovala ich z domu.

10. Z listu spoločnosti N. I. I. súd zistil, že odporca požiadala o zmenu korešpondenčnej adresy na adresu R. XXX/X, I. J..

11. Z Výpisu z účtu za rok 2015 N. I. I. adresovaného odporcovi vyplýva, že konečný zostatok na účte I. XXXXXX XXXX XXXX XXXX XXXX ku dňu 13.12.2015 bol 1316,78 eur.

12. Z Dohody o skončení pracovného pomeru uzatvorenou medzi zamestnávateľom K..X..I.. I. I.. I..W..V.. a navrhovateľkou ako zamestnancom vyplýva, že zamestnanec a zamestnávateľ sa dohodli na skočení pracovného pomeru dňom 31.05.2019.

13. Z potvrdenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Vranove nad Topľou, Obvodné oddelenie policajného zboru v Slovenskej Kajni zo dňa 10.10.2015 vyplýva, že zástupca odporcu (L. D.) urobil ústne oznámenie o fyzickom napadnutí svojou manželkou - navrhovateľkou (E. D.).

14. Zo zmluvy o úvere - dostupná pôžička zo dňa 18.12.2012 vyplýva, že navrhovateľka uzatvorila zo spoločnosťou Poštová banka a.s., zmluvu o úvere predmetom, ktorej bola pôžička v sume 500,- eur.

15. Z potvrdenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Vranove nad Topľou, Obvodné oddelenie policajného zboru v Slovenskej Kajni zo dňa 19.06.2000 vyplýva, že zástupca odporcu (L. D.) urobil ústne oznámenie o nebezpečnom vyhrážaní a fyzickom napadnutí jeho svokrom. Z potvrdenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Vranove nad Topľou, Obvodné oddelenie policajného zboru v Slovenskej Kajni zo dňa 29.05.2020 vyplýva, že zástupca odporcu (L. D.) urobil ústne oznámenie o fyzickom napadnutí svojou manželkou - navrhovateľkou (E. D.). Z potvrdenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Vranove nad Topľou, Obvodné oddelenie policajného zboru v Slovenskej Kajni zo dňa 24.11.2019 vyplýva, že zástupca odporcu (L. D.) urobil ústne oznámenie o priestupku proti občianskemu spolunažívaniu. Z potvrdenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Vranove nad Topľou, Obvodné oddelenie policajného zboru v Slovenskej Kajni zo dňa 30.01.2020 vyplýva, Ž. K. D. urobila ústne oznámenie o obťažovaní zo strany E. D.. Z potvrdenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Vranove nad Topľou, Obvodné oddelenie policajného zboru v Slovenskej Kajni zo dňa 16.02.2020 vyplýva, že zástupca odporcu (L.B. D.) urobil ústne oznámenie o robení schválnosti a to opakovanom pripájaní sa na jeho Wifi sieť. Z potvrdenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Vranove nad Topľou, Obvodné oddelenie policajného zboru v Slovenskej Kajni zo dňa 01.03.2020 vyplýva, že zástupca odporcu (L. D.) urobil ústne oznámenie o schválnom bránení plateniu za elektrickú energiu svojou manželkou - navrhovateľkou (E. D.). Z potvrdenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Vranove nad Topľou, Obvodné oddelenie policajného zboru v Slovenskej Kajni zo dňa 31.07.2019 vyplýva, že zástupca odporcu (L. D.) urobil ústne oznámenie o krádeži mobilného telefónu a útoku zo strany jeho svokra. Z potvrdenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Vranove nad Topľou, Obvodné oddelenie policajného zboru v Slovenskej Kajni zo dňa 04.08.2020 vyplýva, že zástupca odporcu (L. D.) urobil ústne oznámenie proti občianskemu spolunažívaniu. Z potvrdenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Vranove nad Topľou, Obvodné oddelenie policajného zboru v Slovenskej Kajni zo dňa 01.03.2020 vyplýva, že zástupca odporcu (L. D.) urobil ústne oznámenie o schválnom bránení plateniu za elektrickú energiu svojou manželkou - navrhovateľkou (E. D.).

16. Podľa poštových poukazov z 15.6.2020 a 24.6.2020, navrhovateľka podľa každého z nich uhradila sumu 150,- eur mesačne, pričom malo ísť o výživné za apríl 2020 a jún 2020.

17. Podľa predloženého výpisu z účtu vedeného v K. I..O.. za obdobie 1.7.2020 až 31.7.2020 bola dňa 10.7.2020 navrhovateľke vyplatená suma 708,- eur od V. I. J., pričom celkovo predstavovali kreditné položky sumu 1088,- eur a konečný zostatok na účte bol 412,54 eur. Navrhovateľka zároveň súdu predložila čestné prehlásenie z 20.8.2020, že nie je majiteľkou iných účtov.

18. Podľa predložených príjmových pokladničných dokladov navrhovateľka uhradila dňa 2.6.2020 sumu 140,- eur A. D. ako nájomné za 6/2020, dňa 1.7.2020 sumu 150,- eur, O. J. ako nájomné za 7/2020, dňa 3.8.2020 sumu 150,- eur, O. J. ako nájomné za 8/2020.

19. Navrhovateľka predložila poštové poukazy o úhradách výživného odporcovi v sume po 150,- eur z 17.8.2020, z 15.6.2020, z 17.7.2020, z 15.6.2020 a z 24.6.2020 a zároveň detail pohybu na účte z 5.6.2020. Navrhovateľka tiež predložila súdu doklady o spotrebných nákupoch nábytku, vybavenia domácnosti a potvrdenku z 16.6.2020 o úhrade sumy 31,92 eur Obci I. J..

20. Na pojednávaní konanom dňa 10.09.2020 navrhovateľka uviedla, že mala uzavretú zmluvu so sestrou, počas obdobia ako bývala v byte sestry, našla si bývanie u pani O. J., ktorá jej dočasne bez úplaty poskytla ubytovanie aj počas tohto nájmu v Humennom. V Humennom nebola vždy, bola aj u pani J.Á., kde bývala a dopravovala sa tam pomocou kolegu z Kochanoviec, ktorý s ňou pracoval. Po tom čo jej sestra oznámila, že mieni niečo robiť s bytom si našla na základe ponuky a dočasne bývala u pani, aj v tom mesiaci júni, ponúkla jej ubytovanie a zároveň nájomnú zmluvu do konca roka za 150 eur mesačne. Navrhovateľka uviedla, že má aj výdavky, pretože v byte je len podlahové kúrenie a v obývačke je piecka na drevo, ktoré si musí zabezpečiť, aby si mohla počas chladnejších a zimných dní prikúriť. Navrhovateľka ďalej uviedla, že si musela požičať veci, zatiaľ fungovať, keďže veci, ktoré má si nemôže vybrať zo svojho domu kde bývala s pánom D. z dôvodu, že sa tam nemôže dostať, pretože ju tam nechce pustiť, vyhráza sa jej že vraj len ide, obťažuj ich a vyhráza sa deťom. Dom, ktorého je vlastníčkou plánuje zrekonštruovať a predať. Jej čistý mesačný príjem predstavuje sumu niečo nad 700 eur, tak ako to vyplýva z listinných dôkazov, ktoré boli predložené a to z mzdového listu od zamestnávateľa navrhovateľky, tak isto pokiaľ ide o bežné výdavky na stravu a ošatenie, prípadne hygienu, tieto môžu predstavovať sumu 100 až 150 eur mesačne, ako ďalšie výdavky uviedla poisťku vo výške 16,90 mesačne, tak isto odporcovi uhradza poisťku vo výške 31 eur, výdavky na telefón 10 až 15 eur mesačne. Tak isto si musela zakúpiť notebook, kde spláca tento vo výške 30 eur mesačne, ako aj bežné spotrebiče, ktoré si musela zakúpiť. Ako ďalšie výdavky uviedla navrhovateľka, že si chce posediť si s priateľmi a oddýchnuť na dovolenke. Navrhovateľka ďalej uviedla, že jej došlo k vyplateniu poisťky odporcu a tak isto stavebného sporenia, že tieto dve položky jej boli vyplatené, ona ich platila, preto teda má nárok na to, aby boli vyplatené jej, ako naloží so sumami vyplatenými zväži sama a to aj s ohľadom na to, ako sa bude k nej syn správať, keďže nemá mamu, podľa udania navrhovateľky v súčasnosti. Čo sa týka poisťky, išlo o sumu zhruba 1.500 alebo 1.700 eur, presne nevie to uviesť navrhovateľka. Pokiaľ ide o stavebné sporenie, do neho boli vložené peniaze, ktoré dostala navrhovateľka od svojej starej matky a ako naloží s týmito peniazmi sama navrhovateľka zväži. Použije ich podľa všetkého na zabezpečenie si vlastného bývania, keďže teraz toto bývanie nemá k dispozícii. Pokiaľ ide o výšku stavebného sporenia, mohlo ísť okolo asi 1.500 eur. Navrhovateľka ďalej uviedla, že spoločnej domácnosti odišla v auguste 2019 po odchode žila u otca v I. J. s tým, že potom čo zväžila, že vlastne otec už je predsa len starší človek, chce mať svoje súkromie, má svoju priateľku, tak bolo potrebné z jej strany si zabezpečiť nové ubytovanie, preto to riešila uzavretím nájomnej zmluvy. Navrhovateľka uviedla, že sa starala o syna, pomáhala mu vo všetkom no časom sa jej odcudzil.

21. Na pojednávaní konanom dňa 10.09.2020 odporca uviedol, že je študentom štvrtého ročníka Technickej školy v Humennom. Všetky jeho výdavky uhradza otec s tým, že tak isto navrhovateľka prispieva súdom určeným výživným vo výške 150 eur mesačne. Čo sa týka výdavkov uviedol, že čo sa týka úplne najbežnejších výdavkov tieto predstavuje suma 25 eur na týždeň, je to vreckové, ktoré potrebuje jednak na cestovné vo výške 10 eur a zvyšné peniaze potrebuje na stravu a na ostatné bežné výdavky, na nejaké drobnosti. Pokiaľ ide o náklady súvisiace so štúdiom, študuje na elektrotechnickej škole, má občasné výdavky na nejakú súčiastku v hodnote 10 eur, zároveň udáva, že väčšina výdavkov teda samozrejme sa koncentruje do začiatku roka, kedy je potrebné nakúpiť pomôcky, knihy s tým, že cena knihy predstavovala 10 eur. K výdavkom na ošatenie uviedol, že to presne nevie uviesť, všetko oblečenie aj prípadne obuv mu zabezpečuje otec, tento by vedel lepšie uviesť tieto výdavky. Odporca navštevuje kožnú ambulanciu v Trebišove s tým, že navštevuje ju raz za mesiac a minimálne 20 eur stojí takéto ošetrenie. Iné výdavky v súvislosti so zdravotným stavom, ktoré by boli výnimočné odporca

nemá. K spoločnému bývaniu odporca uviedol, že navrhovateľka ich vyhadzovala z domu, vykrikovala im to pri každej návšteve, chodila im kopať do dverí, do okien, vyhadzovať autá z garáží.

22. Zástupca odporcu uviedol, že sa musel starať o synov či navrhovateľka prispievala do spoločnej domácnosti alebo neprispievala. Aj keď nebola dva mesiace doma, dva týždne alebo celé víkendy on sa staral o deti. Zástupca odporcu uviedol, že keď navrhovateľka odišla v auguste z domu do rozvodu neplatila na deti ani euro. Mesačné výdavky v sume 100 eur na odporcu sú minimum, týždenné vreckové mu dáva niekedy 30 eur, niekedy 25 eur a viac, podľa toho koľko potrebuje. Pri návštevách u kožnej lekárky v Trebišove uhrádza od 20 eur do 100 eur, podľa toho, čo lekárka predpíše. Oblečenie pre odporcu nakúpi v sume 80 až 100 eur, pri každom nákupe.

23. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá dočasu, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

24. V zmysle § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich možností, schopností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

25. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona a to zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení.

26. Ako vyplýva z § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

27. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

28. V zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

29. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

30. V zmysle § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

31. Podľa § 231 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov.

32. Podľa § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

33. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť (znižiť výživné pre odporcu) je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predošlého rozsudku. Zmena

pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov.

34. Na strane povinného môže byť takou zmenou strata alebo získanie zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zlepšenie alebo zhoršenie majetkových pomerov a podobne. Na strane oprávneného sú takými okolnosťami napríklad nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb u školopovinných detí, najmä prechod na iný stupeň školskej dochádzky, zmena majetkových pomerov a podobne. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti. V ustanovení § 78 ods. 3 Zákona o rodine je zakotvená tzv. valorizačná klauzula, v zmysle ktorej je potrebné zohľadniť aj zmenu výšky životných nákladov vychádzajúc napríklad z cien spotrebného koša, miery inflácie, resp. iných ekonomických ukazovateľov. Vývoj životných nákladov je pritom objektívna okolnosť, ktorá by aj sama osebe mohla odôvodniť zmenu výšky výživného. Valorizačná klauzula sa môže uplatniť buď samostatne ako objektívny dôvod na zmenu rozhodnutia alebo spolu s inými dôvodmi. Objektívne životné náklady, resp. ich zvýšenie vzhľadom na ekonomickú situáciu, a teda valorizačná zložka, je premietnutá ako u osôb povinných, tak aj oprávneného.

35. V prejednáwanej veci súd nemal preukázanú takú zmenu pomerov účastníkov, ktorá sa závažnejším spôsobom prejavila v ich pomeroch v porovnaní s ich pomermi v čase poslednej úpravy, a to a to predovšetkým na strane navrhovateľky, ale aj na strane odporcu.

36. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 6P/181/2019-68 zo dňa 7.11.2019 bola navrhovateľke uložená povinnosť platiť výživné vtedy ešte maloletému odporcovi vo výške 150,- eur mesačne.

37. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala zníženia výživného, ktoré bolo súdom určené k odporcovi vo výške 150 eur, a to na sumu 100 eur mesačne. Uvedené odôvodňovala najmä zmenou pomerov na jej strane, a to presťahovaním do podnájmu, za ktorý uhrádza sumu 140 eur, pričom sa zvýšili jej životné náklady na živobytie.

38. Odporca je študentom 4. ročníka Strednej odbornej školy technickej v Humennom. S uvedenou skutočnosťou súvisia nepochybne náklady, minimálne náklady na cestovné, ošatenie, výdavky na školské pomôcky a knihy, prípadne mu vznikajú aj mimoriadne výdavky v súvislosti so zakúpením konkrétnej pomôcky (napríklad súčiastky), nakoľko odporca študuje na elektrotechnickej škole. Zároveň je potrebné zohľadniť aj výdavky v súvislosti so zdravotným stavom navrhovateľa a pravidelnými návštevami kožnej ambulancie. Uvedené náklady ani neboli navrhovateľkou rozporované.

39. Za čas od poslednej úpravy výšky výživného v novembri 2019 došlo k objektívnemu zvýšeniu životných nákladov v minimálnej miere, tieto sa navyše premietajú na oboch stranách. Súd sa následne zaoberal adekvátnosťou a primeranosťou požadovanej výšky výživného, prihliadajúc a posudzujúc tak reálne náklady na zabezpečenie potrieb odporcu, ako aj na možnosti a schopnosti navrhovateľky. Súd pritom zohľadňoval aj pomery otca odporcu, keďže obaja rodičia sú povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov. Priemerný čistý príjem otca odporcu sa pohybuje okolo 850,- eur mesačne.

40. Po vypočítaní účastníkov a preskúmaní deklarováných výdavkov oboch strán súd dospel k záveru, že navrhovateľka nepreukázala zmenu pomerov na svojej strane do takej miery, aby bolo možné uvažovať o znížení výživného, ktoré je povinná platiť synovi.

41. Z predložených dôkazov bolo zistené, že navrhovateľka ako povinný rodič si svoju vyživovaciu povinnosť plní, pričom z výpovede samotnej navrhovateľky vyplynulo, že niekedy aj nad rámec súdom uloženej povinnosti. Navrhovateľka na pojednávaní položila odporcovi otázku, prečo jej vrátil sumu 20,- eur, ktorú mu poslala začiatkom roka, pričom z položenej otázky je zrejmé, že posielala odporcovi sumy nad rámec výživného aj opakovane. Z uvedeného sa tak javí, že navrhovateľka je niekedy schopná uhrádzať odporcovi aj výživné vo vyššej výške, ako je povinná, čo samo o sebe sponchybňuje dôvodnosť podaného návrhu na zníženie výživného.

42. Je potrebné poukázať na to, že odporca sa nijako nesnažil svoje výdavky nadhodnocovať, pričom vo výpovedí uviedol, že tieto pozostávajú najmä z cestovného a výdavkov na stravu, ako aj zakúpenie

učebníc a ďalších školských pomôcok. Ako osobitný výdavok uviedol platby v súvislosti s návštevou kožnej ambulancie, minimálne v rozsahu 20,- eur. Všetky výdavky v súvislosti so stravou a ošatením mu zabezpečuje otec, s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

43. Navrhovateľka uviedla, že jej čistý mesačný príjem predstavuje sumu mierne nad 700,- eur, pričom na stravu a ošatenie a iné bežné výdavky utratí sumu od 100 do 150 eur mesačne. Zároveň uhradza svoju poisťku v sume 16,90 eur a poisťku odporcovi v sume 31 eur. Za telefón uhradza 10 až 15 eur mesačne. Uviedla aj ďalšie výdavky, a to splácanie zakúpeného notebooku v sume 30 eur mesačne a výdavky spojené so zakúpením bežných spotrebičov do domácnosti ako vysávač a žehličku.

44. Medzi svoje výdavky zaradila navrhovateľka aj náklady spojené s posedením s priateľmi a normálnym spôsobom oddychu na dovolenke. Tu je však potrebné zdôrazniť, že ak v prípade oprávnenej osoby z výživného je nutné zohľadniť podobné výdavky medzi jeho oprávnenými potrebami (najmä voľnočasové a záujmové aktivity), a to s prihliadnutím na vek plnoletého dieťaťa, na strane povinného rodiča má výživné má prednosť pred inými výdavkami a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. V tomto prípade musí navrhovateľka uprednostniť plnenie vyživovacej povinnosti pred vlastnými nákladnými voľnočasovými aktivitami (vrátane dovoleniek a posedení s priateľmi).

45. Súd pri rozhodovaní návrhu na zníženie výživného nemohol v plnej miere zohľadniť všetky výdavky navrhovateľky ako dôvodné a nevyhnutné (napr. splátky za notebook v sume 30,- eur mesačne, bližšie nešpecifikované náklady na posedenie s priateľmi a dovolenky).

46. Samotný návrh na zníženie výživného a zmenu pomerov na strane navrhovateľky táto odôvodňovala zvýšením nákladov na živobytie, a to z dôvodu úhrady podnájomu v sume 140,- eur mesačne. Z výpovede navrhovateľky však vyplynulo, že po odchode zo spoločnej domácnosti bývala najprv u otca priamo v I. J., pričom následne odišla z jeho domácnosti, ako sama uvádza z dôvodu, že už je „starší človek, chce mať svoje súkromie, má svoju priateľku“, preto uvedené riešila uzavretím nájomnej zmluvy. Nájomnú zmluvu na bývanie v Humennom uzavrela so svojou sestrou, medziasom si našla bývanie u O. J., a to bez odplaty, pričom bývala striedavo u nej a aj u sestry v Humennom, kam dochádzala autom s kolegom. Vzhľadom na udania samotnej navrhovateľky v jej výpovedi, návrh na zvýšenie výživného sa nejaví ani dostatočne odôvodnený, keďže z skutočností ňou samotnou uvádzaných je zrejmé, že bolo v možnostiach navrhovateľky zabezpečiť si bývanie aj iným spôsobom, ako uzavretím nájomnej zmluvy s výškou nájomného 140,- eur prípadne 150,- eur mesačne, a to dokonca aj v mieste výkonu zamestnania v I. J..

47. Pri poslednej úprave výšky výživného, ktoré je povinná platiť navrhovateľka odporcovi, vo veci sp.zn. 6P/181/2019 súd vychádzal z čistej mzdy navrhovateľky 662,80 eur. Súčasný čistý mesačný príjem navrhovateľky predstavuje 708,- eur, čo je zrejme z predloženého mzdového listu ako aj výpisu z bežného účtu navrhovateľky za mesiac júl 2020.

48. V tomto smere nebolo preukázané, že by došlo na strane navrhovateľky k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala požadované zníženie výživného. Čistý mesačný príjem navrhovateľky sa naopak od novembra 2019 zvýšil o cca 45 eur.

49. Súd v predmetnej veci dospel k záveru, že nie dôvod na zníženie výživného, pričom výživné vo výške 150,- eur mesačne je jednak postačujúce na pokrytie reálnych, resp. primeraných potrieb odporcu, prípadne na vykrytie uvedených jednorazových výdavkov a zároveň táto suma ešte vždy zohľadňuje skutočné možnosti povinného rodiča.

50. S prihliadnutím na súčasný príjem navrhovateľky a jej odôvodnené výdavky nebolo možné znížiť výživné pre odporcu zo sumy 150 eur na sumu 100,- eur mesačne, súd preto návrh navrhovateľky zamietol.

51. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe by sa výživné zamestnaného rodiča malo pohybovať v rozpätí 20-30% jeho priemerného čistého mesačného príjmu, samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií najmä v závislosti na počte vyživovacích povinností či potrebách jednotlivých výživou oprávnených, ale aj povinných osôb (napríklad rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8CoP/47/2017

zo dňa 28. 12. 2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 13Co/523/2016 zo dňa 19. 12. 2017).

52. Súd je vzhľadom na uvedené toho názoru, že je dôvodné, aby rodič uhradil dieťaťu výživné v rozsahu 20 až 30% svojho čistého zárobku, pričom aktuálne stanovené výživné sa pohybuje v uvedených medziach.

53. Z čistého mesačného príjmu navrhovateľky 708,- eur, by súd v zmysle judikatúry mohol určiť výšku výživného v rozsahu od 142,- eur až do 212,- eur mesačne, pričom odporca je v súčasnosti jedinou navrhovateľkou vyživovanou osobou.

54. Súd v prvom rade zdôrazňuje, že v zmysle platnej zákonnej úpravy je výška výživného otázkou individuálneho posúdenia v každom prejednávacom prípade. Napriek uvedenému, vychádzajúc z rozhodovacej praxe súdov by sa výživné zamestnaného rodiča malo pohybovať vo vyššie uvedenom rozpätí 20 - 30% jeho priemerného čistého mesačného príjmu (samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií najmä v závislosti na počte vyživovacích povinností či potrebách jednotlivých vyživovaných oprávnených, ale aj povinných osôb).

55. Hoci v Slovenskej republike neexistuje tabuľková úprava výšky výživného, z ktorej by bolo možné vychádzať, je možné ako pomocné kritérium vzhľadom na podobnosť právneho prostredia pri určovaní výšky výživného zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti Českej republiky z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti“ (<https://justice.cz/web/msp?clanek=opatrovnicka-agenda>), podľa ktorého vekovej kategórii oprávneného dieťaťa nad 18 a viac rokov zodpovedá 19 - 25 % čistého príjmu povinného rodiča. Je stanovená spodná a horná hranica, pričom spodná hranica bude využitá najmä v prípadoch, kedy povinný má viac ako jednu vyživovaciu povinnosť (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 24CoP/124/2019 z 29. 01. 2020).

56. Z vyššie citovaného dokumentu Ministerstva spravodlivosti Českej republiky ďalej vyplýva, že percentuálne rozmedzie je vhodné použiť najmä u povinného, u ktorého väčšinu príjmov tvoria príjmy zo závislej činnosti. V prípade existencie dvoch alebo troch vyživovacích povinností súd stanoví výživné pre každé dieťa výberom percentuálneho dielu pri spodnej hranici určenej pre príslušnú vekovú kategóriu. Takto určené výživné môže byť ďalej upravené v závislosti na konkrétnej situácii. Výška výživného je stanovená ako rozmedzie percentuálneho dielu z mesačného čistého príjmu povinného rodiča. Je stanovená spodná a horná hranica. Spodná hranica bude využitá najmä v prípade, keď povinný má viac ako jednu vyživovaciu povinnosť. Súd tak určí výživné pre každé dieťa výberom percentuálneho dielu pri spodnej hranici rozmedzia pre príslušnú vekovú kategóriu a jednoduchým súčtom zistí odporúčanú celkovú výšku výživného.

57. Ak by súd uplatnil vyššie opísaný prístup pri stanovení primeranej výšky výživného, u odporcu sa jedná o oprávnenú osobu nad 18 a viac rokov, čomu zodpovedá rozmedzie 19 až 25 % čistého príjmu povinného rodiča, teda v danom prípade z príjmu navrhovateľky. Pokiaľ by súd vychádzal z aktuálneho čistého príjmu navrhovateľky v sume 708,- eur mesačne, 19% z tohto predstavuje sumu 134,52 eur, pričom suma súdom stanoveného výživného vo výške 150,- eur predstavuje približne 21% z čistého príjmu navrhovateľky (21% z 708 eur = 148,68 eur). Výživné tak bolo súdom určené pri spodnej hranici sadzby určenej pre príslušnú vekovú kategóriu (18 a viac rokov), hoci má navrhovateľka v súčasnosti iba jednu vyživovaciu povinnosť. Takto stanovenú výšku výživného súd nemohol za daných okolností vyhodnotiť ako neprimeranú možnostiam a schopnostiam navrhovateľky, preto je návrh na zníženie výživného zamietol.

58. Pokiaľ by súd vzal do úvahy všetky deklarované príjmy navrhovateľky, a to bežné výdavky na stravu a ošatenie v sume 150,- eur mesačne, nájomné v sume 140,- eur resp. 150,- eur, poisťné v sume 47,90 eur, 15 eur za telefón, tieto spolu predstavujú 352,90 eur (alebo 362,90 eur). Pri čistom mesačnom príjme 708,- eur jej tak na ďalšie výdavky ostáva suma 355,10 eur (alebo 345,10 eur).

59. Súd teda nezhliadol ani pri deklarovanej výdavkoch navrhovateľky na také okolnosti, ktoré by boli spôsobilé v súčasnosti ovplyvniť výšku výživného pre odporcu určenú v novembri minulého roka na sumu 150,- eur mesačne.

60. Súd na ostatok uvádza, že nemohol prehliadnúť ani skutočnosti potvrdené samotnou navrhovateľkou v jej výpovedi, ktorá ohľadne námietok odporcu, že došlo k vyplateniu poistného plnenia pre odporcu ako aj sumy stavebného sporenia pre odporcu priamo navrhovateľke, potvrdila, že tieto nároky jej boli vyplatené. Uvedené odôvodnila tým, že sama uhrádzala tieto nároky, preto sama zväží, ako s nimi naloží, pričom ich mieni použiť na zabezpečenie bývania. V prípade poistného plnenia potvrdila, že išlo o sumu asi 1500 až 1700 eur a v prípade stavebného sporenia o sumu okolo 1500,- eur. Uvedené nadobudnutie značnej sumy navrhovateľkou (cca 3000,- eur) je pri určovaní výšky výživného významné minimálne z dôvodu zohľadnenia celkových majetkových pomerov na strane navrhovateľky.

61. S poukazom na Článok 7 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) v záujme hospodárnosti konania a ochrany práv a právom chránených záujmov účastníkov konania môže súd upustiť od vykonania určitých úkonov alebo prispôbiť ich realizáciu tak, aby dosiahol spravodlivé rozhodnutie vo veci. V danom prípade súd nepožadoval od účastníkov preukazovanie deklarovaných výdavkov, ktoré považoval za relevantné a zohľadňoval ich pri určení výšky výživného, avšak tieto neboli navzájom rozporované ani spochybňované. Výdavky, ktorých vynaloženie súd nepovažoval za nevyhnutné, nebolo potrebné ani preukazovať.

62. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.